

ÜLESTÕUSMISPÜHA PÄEVAMISSA A AASTAL

(Teine lugemine Ap10:34a. 37-43)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Sel ajal avas Peetrus oma suu ja ütles: “Te teate, mis on sündinud kogu Juudamaal alates Galileast, pärast ristimist, mida kuulutas Johannes, kuidas Jumal oli salvinud Jeesuse Naatsaretist Püha Vaimu väega ning kuidas ta käis mööda maad ja tegi terveks kõik, kelle üle saatan oli võimust saanud, sest Jumal oli temaga.

Meie oleme selle kõige tunnistajad, mis ta tegi Juudamaal ja Jeruusalemmas. Sest kuigi ta löödi risti ja surmati, on Jumal ta kolmandal päeval surnuist üles äratanud ja lasknud tal ilmuda – mitte küll kogu rahvale, vaid Jumalast valitud tunnistajatele, see tähendab meile, kes me oleme ühes temaga söönud ja joonud, pärast seda kui ta surnuist üles tõusis.

Jeesus käskis meil tunnistada rahvale ja kuulutada, et Jumal seadis ta kohtumõistjaks elavate ja surnute üle. Temast tunnistavad kõik prohvetid, et igäiks, kes ususb tema nime läbi, saab patud andeks.”

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 118:1-2. 16-17. 22-23 R:24)

R: See on Issanda päev, olgem rõõmsad ja hõisakem.

Tänage Issandat, sest tema on hea
ning tema heldus kestab igavesti.

Õelgu nüüd Iisraeli rahvas:

tema heldus kestab igavesti.

R:

Issanda parem käsi on tõstetud üles,
Issanda parem käsi teeb vägevaid tegusid.

Ma jään elama ega sure

ja kuulutan Issanda tegudest.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid,
on nurgakiviks saanud.

Issanda käest on see tulnud

ja see on meie silmis ime.

R:

(Teine lugemine Kl 3:1-4)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, kui te olete kord ühes Kristusega üles tõusnud, siis otsige seda, mis on kõrges, kus Kristus on istumas Jumala paremal käel. Püüdke selle poole, mis on taevas, mitte selle poole, mis maa peal. Sest teie olete küll surnud, aga teie elu on ühes Kristusega Jumalas varjatud. Ja kui Kristus – teie elu – saab avalikuks, siis ilmute teiegi koos temaga kirkuses.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 1Ko 5:7b-8a)

Halleluuja. Kristus, meie paasatall, on ohverdatud, pühitsegem pidupäeva Issandas. Halleluuja.

(Evangeelium A aastal Mt 28:1-10)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Kui hingamispäev oli möödas ja nädala esimene päev koitma hakkas, tulid Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama. Aga vaata, tuli suur maavärisemine, sest Issanda ingel laskus taevast ja tuli haua juurde, veeretis kivi kõrvale ja istus selle peale. Aga tema ilmumine oli otsekui välg ja ta riided valged nagu lumi. Hirmust tema ees löid valvurid värisema ja kukkusid maha otsekui surnud. Ingel aga pöördus naiste poole ja ütles: “Ärge kartke! Ma tean, et te otsite ristilöödud Jeesust. Teda ei ole siin, sest ta on üles äratatud, nii nagu ta ütles. Tulge ja vaadake paika, kus ta oli. Minge rutuga ja öelge tema jüngritele, et ta on surnuist üles tõusnud. Ja vaata, ta läheb Galileasse enne teid – seal te saate teda näha. Vaata, seda olen mina teile ütelnud.”

Ja nad läksid hauakambri juurest minema kartuse ja suure rõõmuga ning jooksid seda kuulutama tema jüngritele. Aga vaata, Jeesus ise tuli neile vastu ja ütles: “Olge tervitatud!” ja nemad tulid tema juurde, võtsid tal jalgade ümbert kinni ja kummardasid teda. Siis Jeesus ütles neile: “Ärge kartke! Minge ja andke teada mu vendadele, et nad lähöksid Galileasse – seal nad saavad mind näha.”

See on Issanda Sõna

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, vanades kirikutes võime sageli näha retaablit ehk altaripealmikku – see tähendab, otse altari tagant tõusvat justkui hiigelsuurt pildiraami, mis on enamasti kaunistatud nikerdustega ja kannab altaripilte või pühakukujusid, vahel ka kompositsiooni neist mõlemast. Sõna “retaabel” tuleb ladina keelest, kus “retabulum” tähendab tagumist tahvlit.

Altaripealmikke on ehitatud nii vastu kiriku seina kui eraldiseisvatena, nii et neid võib ka tagantpoolt näha – ja siin kohtamegi taas kahte teguviisi. Mõnikord on retaablitagune täiesti viimistlemata. Arusaadav, altarikompositsioon ei olegi ju mõeldud tagantpoolt vaatamiseks. Teinekord on aga ka altaritagune viimseni välja peetud ja sellelegi leiab mõtte – mis siis, et inimene sinna tavaliselt ei vaata – aga Jumal ju näeb! Kuidas teile tundub, kumb teguviis on õigem?

Mina arvan, et mõlemad on omamoodi õiged. Kui retaablitagune on viimistlemata, sümboliseerib see inimese võimetust kõike lõpuni valmis teha. Saatus on inimese eest varjul ja harali, nii nagu viimistlemata altaritagune. Kui aga tagasein on lõpuni viimistletud, väljendab see inimese püüdu kõik nii kaugele valmis teha kui vähegi võimalik.

Midagi ei ole parata, viimistlemata altaritagune on kole, viimistletut võiks aga tõlgendada üritusena öelda Jumalale, et inimene saaks ka ilma temata hakkama...

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui ma Saksamaal tööle asusin, siis näitasid minu uue koguduse liikmed mulle uhkusega oma jõulusõime kompositsiooni: Maarja, Joosep, sõim koos lapsukesega, kolm kuningat, ning sinna juurde veel mõned lehmad ja lambad. Eelmine kogudusepreester oli need ise puust nikerdanud. Ta olnud täielik iseõppija ja nikerdamine olnud tema hobi.

Hobikunstniku kohta nägi see töö tõesti uhke välja. Eriti torkasid silma umbes kolmandikus elusuuruses nikerdatud puuskulptuuride proportsioonid. Asjaarmastajate puulõikajate puhul juhtub sageli, et nende poolt loodud inimfiguuridel on kas liiga suur või liiga väike pea, liiga pikad või lühikesed jalad, jäsemetega mittesobiv keha... Kuid minu ametivenna tööle polnud selles mõttes midagi ette heita, ning ka tema jõulusõime loomakujud nägid välja elutruud.

Olles juba mõnevõrra tuttav viimaste aastakümnete saksa kirikukunstiga hakkasin arvama, et võibolla on just kujude laitmatud proportsioonid märgiks asjaarmastaja tööst – sest tundub, et professionaalse kunsti areng on läinud hoopis vastassuunas. Kunstnik, kes julgeks veel kujutada inimest teda pikaks venitamata, laiaks litsumata, välja väänamata või tükkideks lõikamata, langeks

otsekohe oma ametivendade põlguse ja halvakspanu alla ning saaks nende tsunftist halastamatult välja visatud.

Lõpuks sain aga teada veelgi proosalisema tõe, mis kogu minu kunstifilosoofia hästisihitud jalahoobiga häbiväärselt nurka saatis. Nimelt nägin ühes teises kirikus peaaegu samasugust jõulusõime... Just nimelt: peaaegu samasugust – täpselt sama suurt, aga veidi erineva teostusega. Kui ma siis sakristiaanilt selle kohta järele pärisin, teadis ta lahkesti jutustada, et kusagil ümbruskonnas on olemas firma, mis toodab arvuti abil ja masinatega seesuguste kujude toorikuid. Neile võib siis iga tugeva eneseusuga “meister Jumala armust” oma oskamist mööda näod pähe nikerdada...

“Jah, teist alust ei saa keegi rajada selle kõrvale, mis on juba olemas – see on Jeesus Kristus,” ütleb apostel Paulus oma esimese kirjas korintlastele. (1Kr 3:11) Selles mõttes on toorikutest valmiskujude voolimine ühe vaimuliku jaoks kahtlemata sümboolne teguviis. Kuid rohkemal või vähemal määral on see ka iga tänapäeva inimese saatus. Me kasutame metallist esemeid, omamata sageli elementaarseidki teadmisi kust leida nende maaki, kuidas sellest metall kätte saada, rikastada ja esemeteks töödelda. Meil ei pruugi olla aimugi plastmasside tootmisest või oma igapäevaselt kasutatavate seadmete tööpõhimõttest. Jätkuva jahmunudolemise eest hoolitseb teadmine, et arvuti töö aluspõhjaks on nullid ja ühed, ehk signaalid ja pausid signaalide vahel, kuid nii lihtsast algmaterjalist piisab, et modelleerida kogu maailma. Juba sündides leiame eest suure hulga toorikuid, millele õnnestub meil omalt pool parimalgi juhul vaid paar kriipsu peale tõmmata...

Armsad õed ja vennad, kui Jeesus on surnuist üles tõusnud, siis on ta sellega meile ette näidanud, et ka meid ootab kord ülestõusmine. Kuid meie ülestõusmine saab olema kohtupäevaks vastavalt nendele põhimõtetele, mida saame õppida Jeesuse maisest elust. Omast kohast on heaks inimeseks olemine võibolla igav, just samamoodi kui oleks raske pidada kunstiks fotodelt inimkujude mahajoonistamist. Kuid kunstifantaasiasse ei tohi siiski nii kaugele ära eksida, et me päriselt ära unustame, kuidas inimene tegelikult välja näeb.

Nii et tohiks me ka oma moraalsetes tõekspidamistes inimnäolisusest liiga kaugele minna – nii kaugele, et me tagasiteed enam ei leia. Aamen.